

Gnieźnieńska Szkoła Wyższa Milenium

Pracownia Badań Rynkowych

Czarniejewo, październik 2017

Seniorzy w Mieście i Gminie Czerniejewo

Sytuacja obecna i perspektywy

Cel badań

- Celem projektu realizowanego wspólnie przez Miasto i Gminę Czarniejewo, Gnieźnieńską Szkołę Wyższą Milenium i Radę Seniorów Miasta i Gminy Czarniejewo było **określenie czynników sprzyjających aktywizacji społecznej osób starszych** zamieszkujących na terenie Gminy,
- W efekcie **wdrożenie działań aktywizujących wspomnianą grupę.**

Charakterystyka próby

- Gmina Czarniejewo liczy około 7300 mieszkańców z czego ludność w wieku poprodukcyjnym to **1119 osób** (rok 2015, dane GUS) i faktycznie tej grupy osób dotyczył projekt,
- Mając na uwadze rozkład tabeli wieku mieszkańców Miasta i Gminy Czarniejewo należy podkreślić, że **liczba seniorów w najbliższych latach będzie dynamicznie rosła,**
- Wg Rady Seniorów Gminy Czarniejewo **aktywni seniorzy to obecnie około 10% wspomnianej populacji.**

Źródła problemu

- Starość to zjawisko złożone, dalece niejednorodne natomiast niemal zawsze związane z **wygaszaniem aktywności zawodowej i społecznej**,
- Wyzwaniem dla władz lokalnych są próby przewyciężania tych negatywnych tendencji zwłaszcza, kiedy weźmie się pod uwagę coraz lepszą kondycję fizyczną i zdrowie seniorów – **wykształca się grupa społeczna mająca coraz większe i usprawiedliwione oczekiwania wobec władz samorządowych.**

Badania

- 3 FGI – zogniskowane wywiady grupowe, łącznie około 30 osób, Czarniejewo, Żydowo, Szczytniki Czarniejewskie (kolejność badań)
- 141 ankiet – mieszkańcy z miejscowości (17) Czeluścin, Czarniejewo, Gębarzewo, Głożyna, Goraniec, Goranin, Graby, Kąpiel, Kosowo, Lipki, Nidom, Pakszyn, Pakszynek, Parkowo, Pawłowo, Szczytniki Czarniejewskie, Żydowo
- Niestety w badaniu nie wzięły zapewne udziału osoby mające problem z komunikacją – przestrzenną jak i werbalną; były to raczej osoby stosunkowo samodzielne i aktywne

Gmina – 1

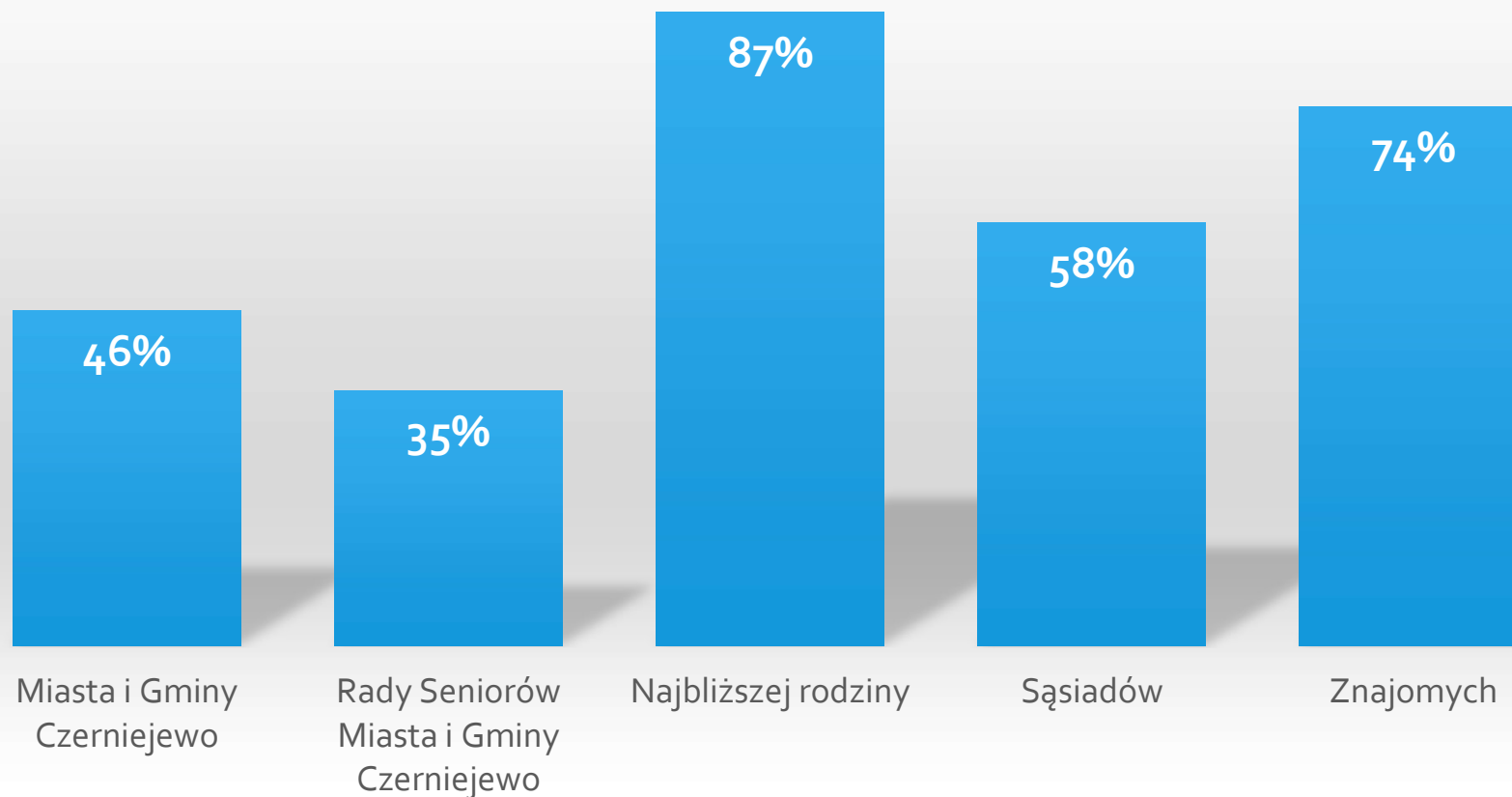
- Ogromne różnice pomiędzy miejscowościami (historia, infrastruktura, poglądy a nawet ocena prac Gminy, Rady Seniorów)
- Jest infrastruktura dla aktywności społecznej – trzeba ją bardziej efektywnie udostępnić
- Niedogodności komunikacyjne, chodniki
- Seniorzy powinni mieć swoje miejsce, swój lokal
- Jest świadomość problemu, zjawiska – czy wystarczy odwagi, uporu, środków by działać?

Gmina – 2

- Porównywalna populacja seniorów i dzieci w wieku szkolnym na terenie Gminy – 2015 rok, 38,5 % budżetu Gminy na oświatę
- Samorządy nie są gotowe ani finansowo, ani organizacyjnie, ani mentalnie do zaspokojenia uzasadnionych potrzeb seniorów – ta świadomość potrzeb się pojawi
- Można przyjąć, że Gmina nie dysponuje środkami, finansami umożliwiającymi skuteczną politykę aktywizacji seniorów – tyle tylko, że senior nie jest tak mobilny jak przedstawiciele młodszych pokoleń i to właśnie Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego mu najbliższa jest właściwym podmiotem zdolnym dotrzeć do, współpracować z seniorem

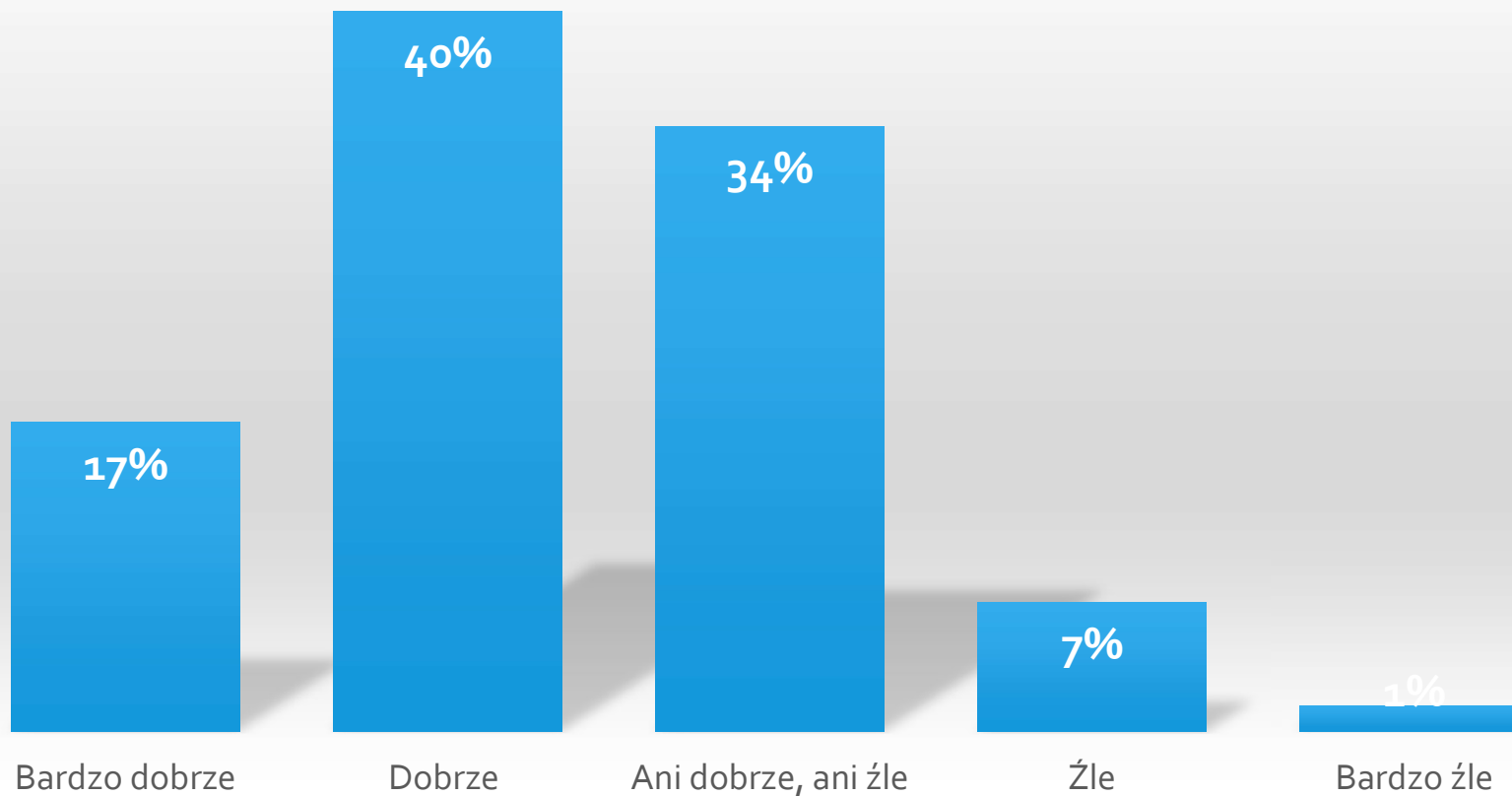
Wsparcie dla seniorów

Czy odczuwa Pan/Pani wsparcie ze strony:

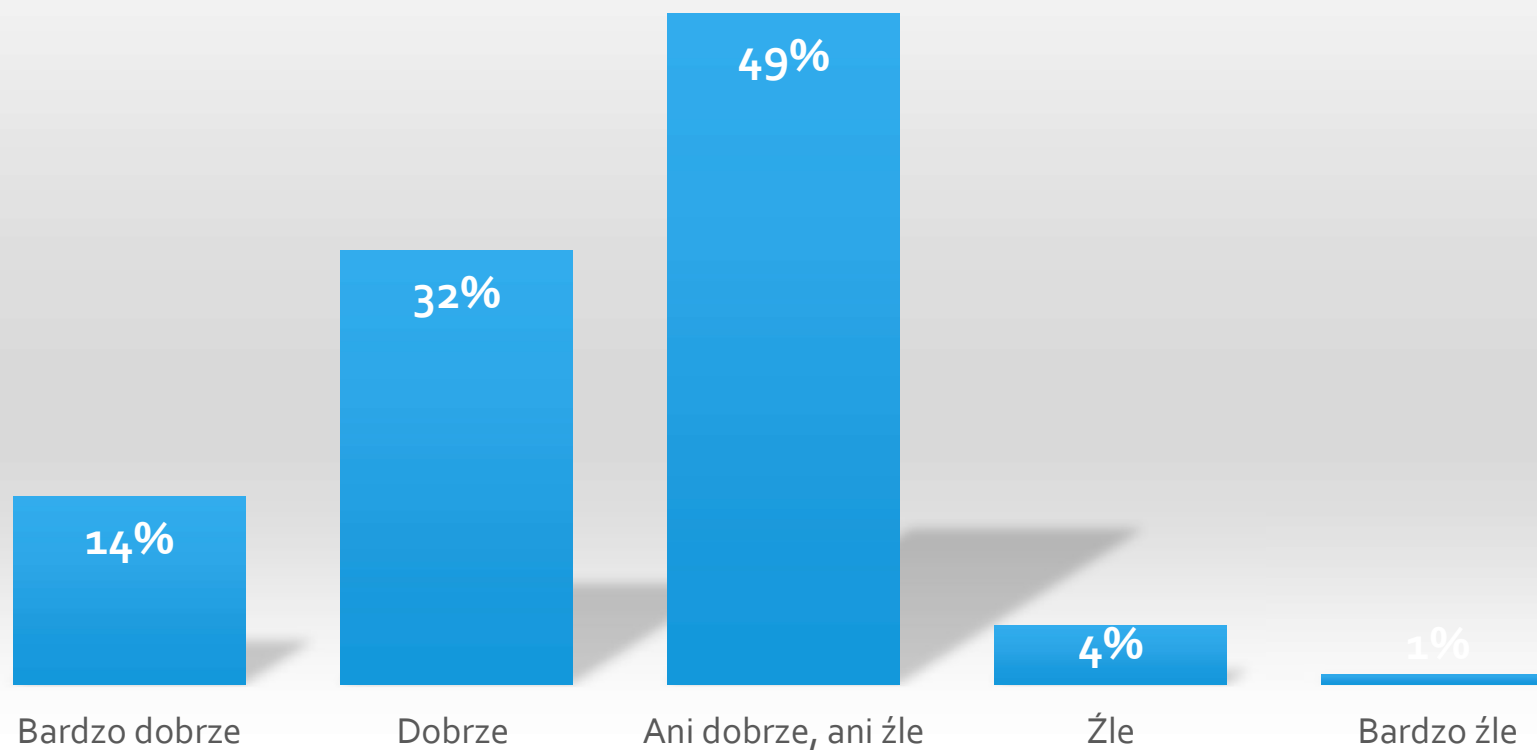
Ocena Gminy

Jak ocenia Pan/Pani działania Miasta i Gminy Czarniejewo na rzecz seniorów?

Ocena Rady Seniorów

Jak ocenia Pan/Pani działania Rady Seniorów Miasta i Gminy Czarniejewo?

Aspiracje, oczekiwania seniorów – 1

- Wygaszone, ograniczone, skromne – niezrozumiała powściągliwość w określaniu własnych potrzeb
 - Trzeba je raczej uświadamiać niż po prostu zaspokajać
 - Seniorzy pozytywnie oceniają to co się dzieje i nie bardzo są w stanie określić czego jeszcze oczekują
 - Nie oczekują wsparcia w kwestiach, na których się znajdują, a nie bardzo chcą szukać nowych obszarów aktywności – zadanie dla Gminy
- Można je wciąż jeszcze wykreować, ukierunkować osiągając wrażenie zaspokojenia a nawet faktycznie zaspokoić
- Dając niewiele można osiągnąć ogromny efekt

Aspiracje, oczekiwania seniorów – 2

- Zdiagnozowane i po części realizowane
 - Profilaktyka zdrowia – dietetyk, kucharz, zioła w kuchni
 - Choroby – okulista, ortopeda, diabetolog, neurolog
 - Kuchnia – przetwory i inne
 - Bezpieczeństwo – realne i wirtualne
 - Kultura i sztuka – taniec
- Makijaż, dobór ubrań, masaż
- To co jest, jest ok – seniorzy jakby cieszyli się czymkolwiek; postrzegają wydarzenia kierowane do wszystkich jako atrakcyjne dla siebie (Dożynki, Dni Czerniejewa) – a czy tam faktycznie coś dla seniorów?

Aspiracje, oczekiwania seniorów – 3

- Powinny zostać zaproponowane, zintensyfikowane
 - **Ruch** – gimnastyka, różnicująca rola szpitala; ogromne nadzieje budzi budowa sali sportowej przy szkole w Czarniejewie, warto już dziś pomyśleć o tym jak udostępniać ją seniorom; nie dostrzegam specjalnego entuzjazmu seniorów, którzy nie byli dłużej w szpitalu, bądź sanatorium; siłownie zewnętrzne i miejsca do ćwiczeń
 - **Komunikacja i IT** – 90% seniorów posiada i używa telefony komórkowe, ponad 40% stacjonarne, 30% korzysta z Internetu; są to jednak najczęściej podstawowe funkcje; ogromna potrzeba walki z wykluczeniem cyfrowym seniorów; znowu jednak brak na dzisiaj specjalnego entuzjazmu w tym kontekście
 - **Transmisja międzypokoleniowa**

Komunikacja – 1

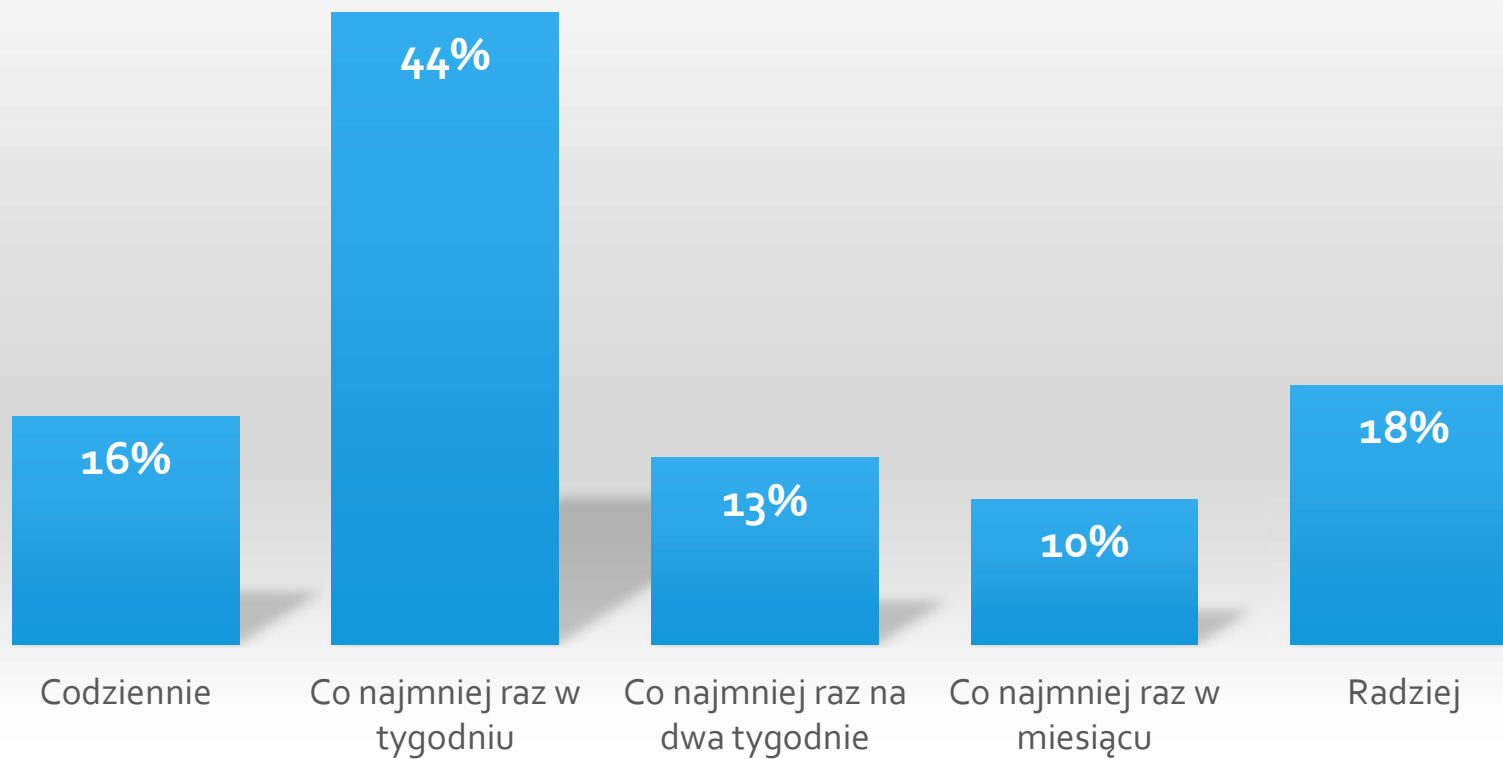
Problem komunikacji wydaje się być absolutnie kluczowy – dotychczasowe narzędzia są umiarkowanie skuteczne, uwzględnić trzeba specyficzne oczekiwania seniorów w tym zakresie.

Do przeanalizowania efektywność:

- Tablic ogłoszeń
- Gazet lokalnych
- Kurendy
- Członków lokalnych stowarzyszeń

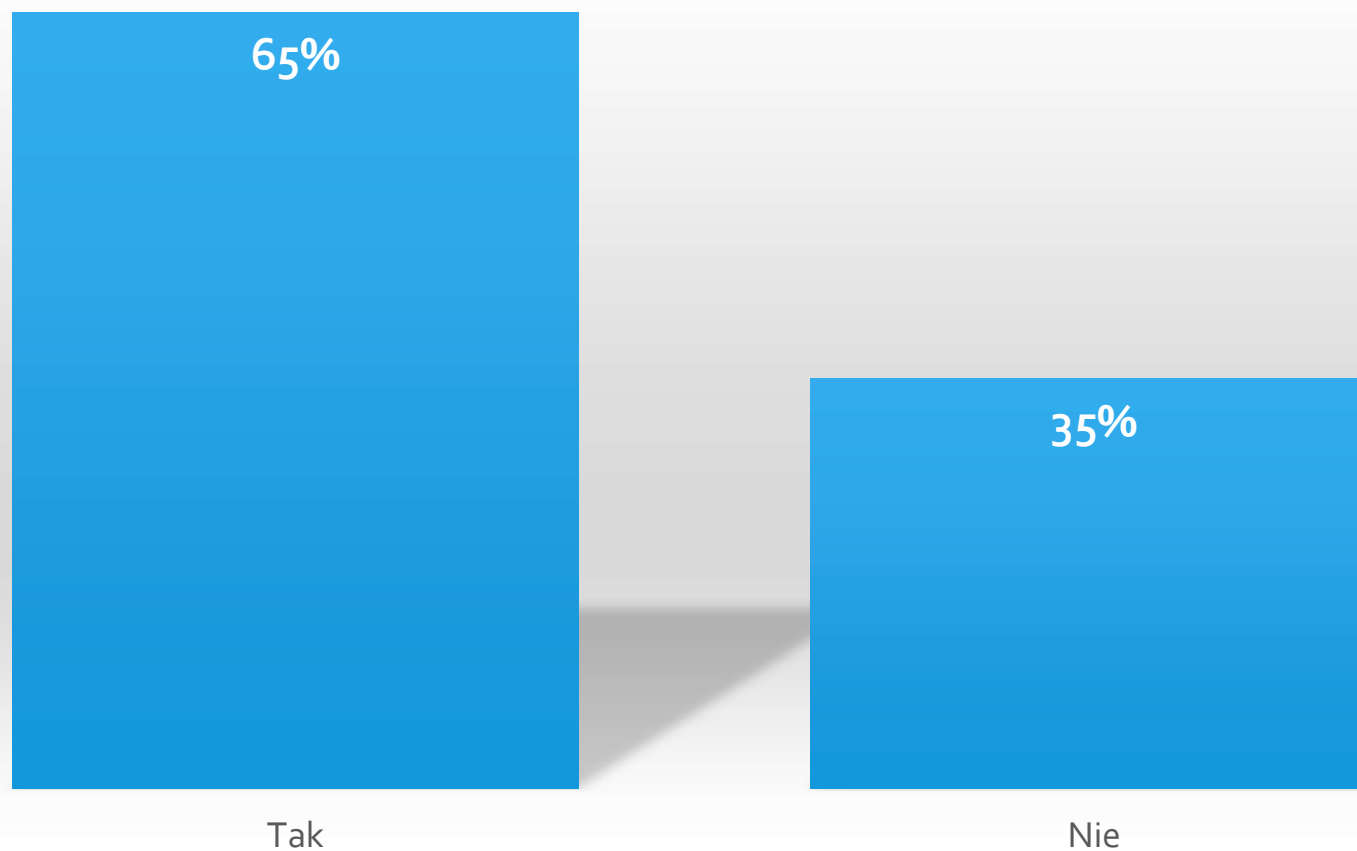
Komunikacja – 2

Jak często czyta Pan/Pani informacje na Tablicach ogłoszeń w Pana/Pani miejscowości?

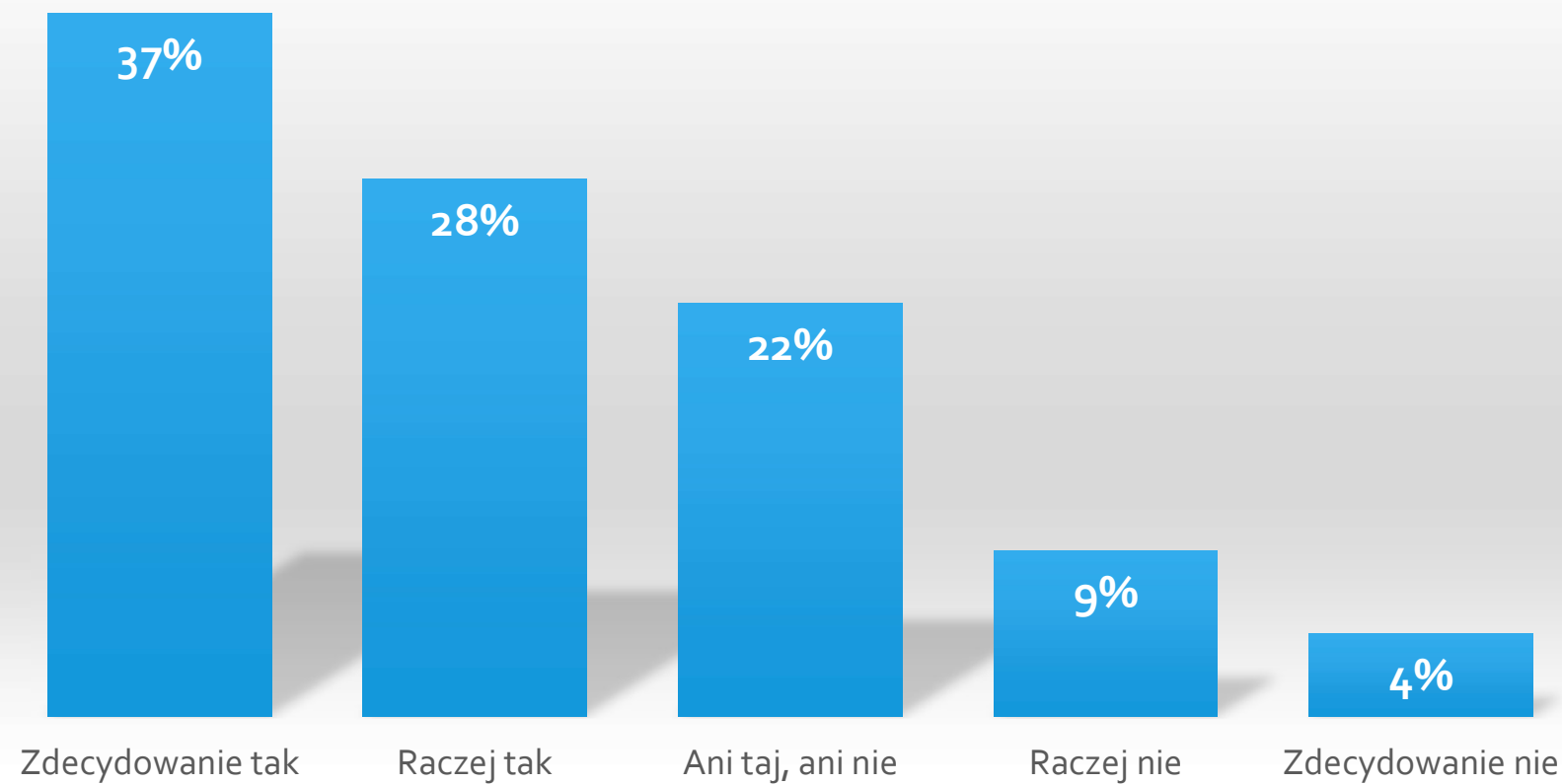
Komunikacja – 3

Czy do Pana/Pani domu dociera kurenda?

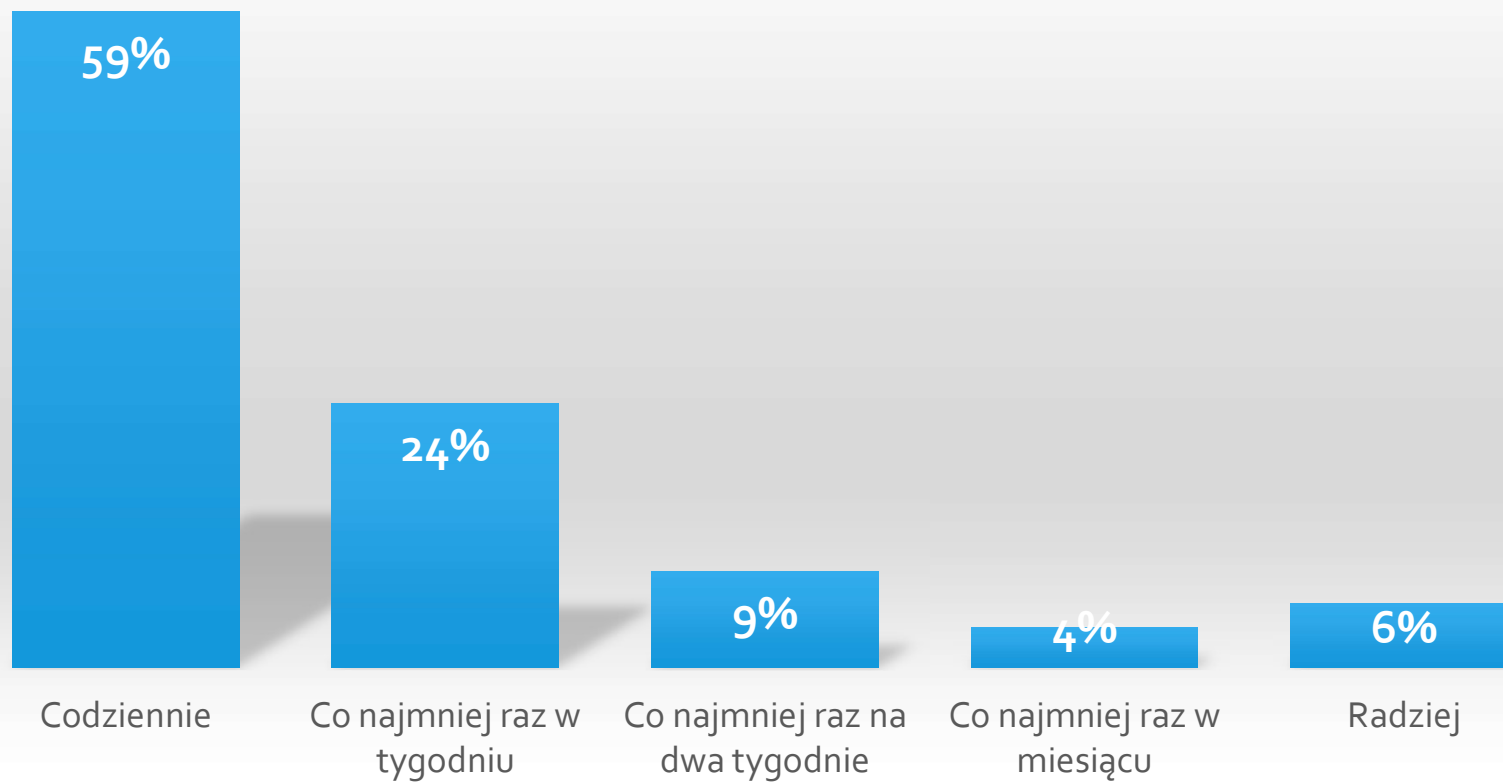
Komunikacja – 4

Czy kurenda to efektywny sposób komunikacji w Pana/pani miejscowości?

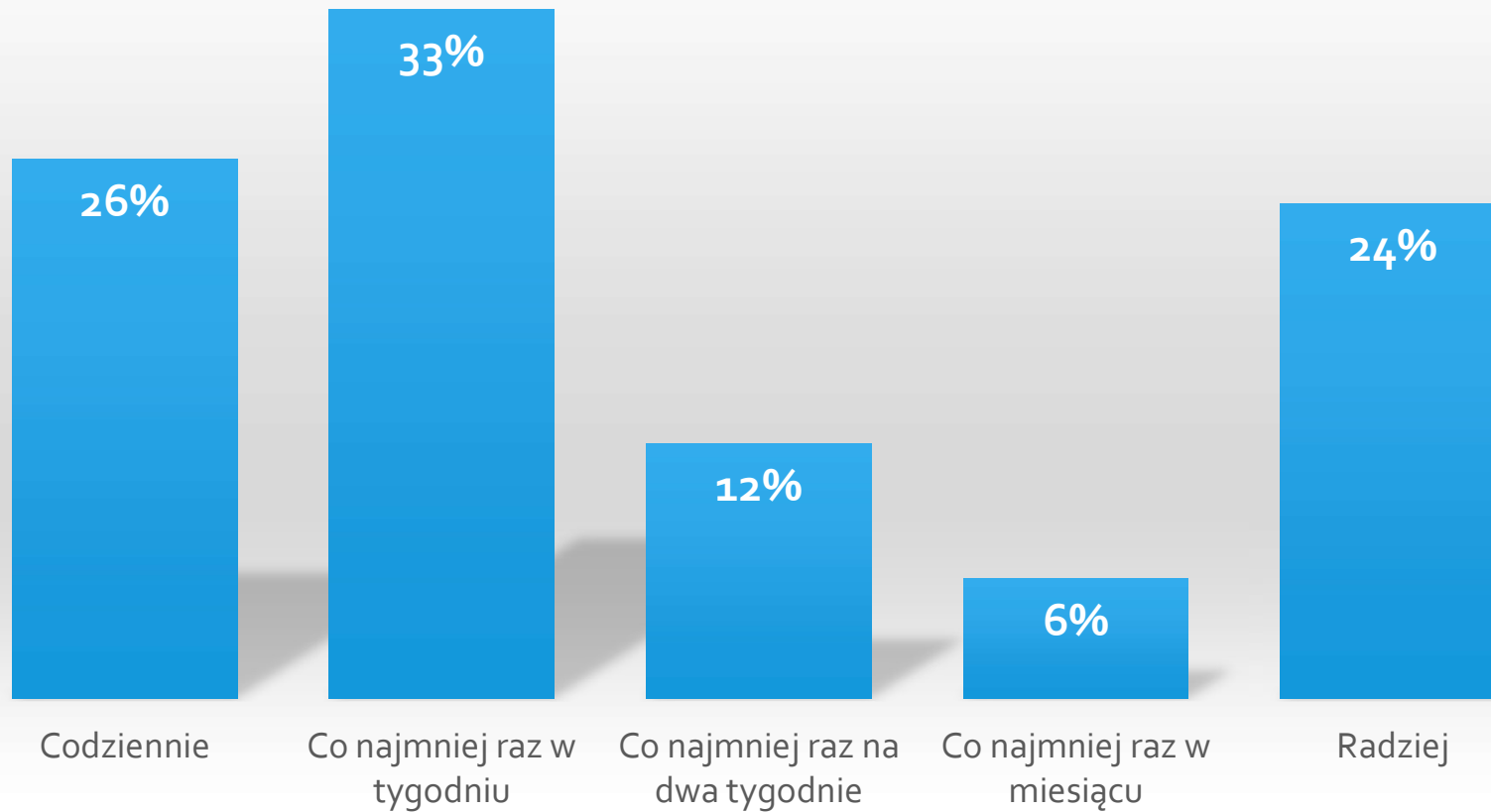
Komunikacja – 5

Jak często rozmawia Pan/Pani z sąsiadami?

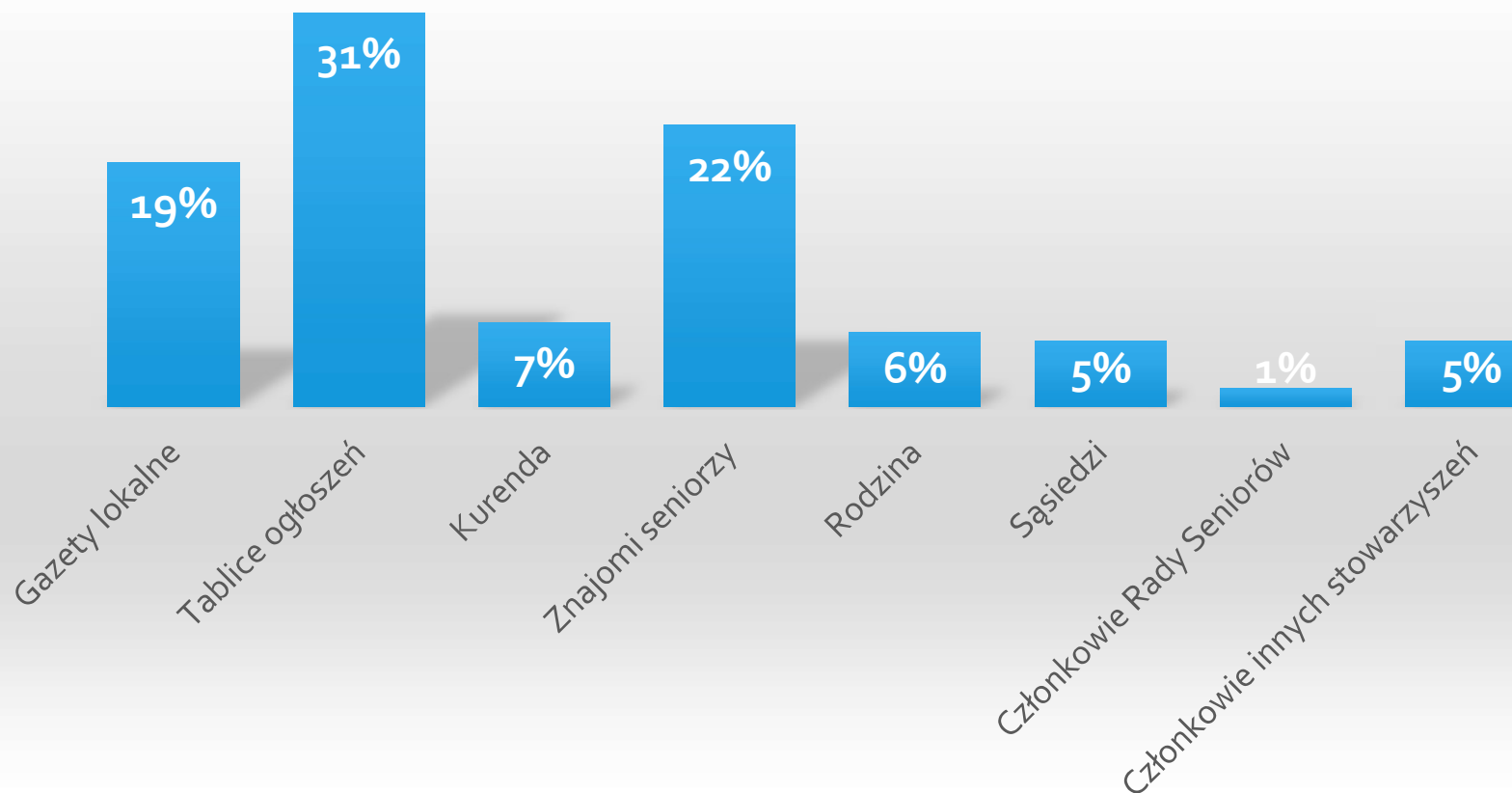
Komunikacja – 6

Jak często widuje się Pan/Pani z innymi seniorami (nie rodzina, nie sąsiedzi)?

Komunikacja – 7

Skąd czerpie Pan/Pani informacje o wydarzeniach dla seniorów?

Mobilność – 1

Poinformowany senior powinien przemienić się w uczestnika. Niestety barierą, bardzo istotną, okazuje się tutaj mobilność. Seniorzy deklarują możliwość dotarcia na wydarzenia w obrębie wsi (samodzielnie), jednak już nawet poruszanie się po Gminie to istotny problem.

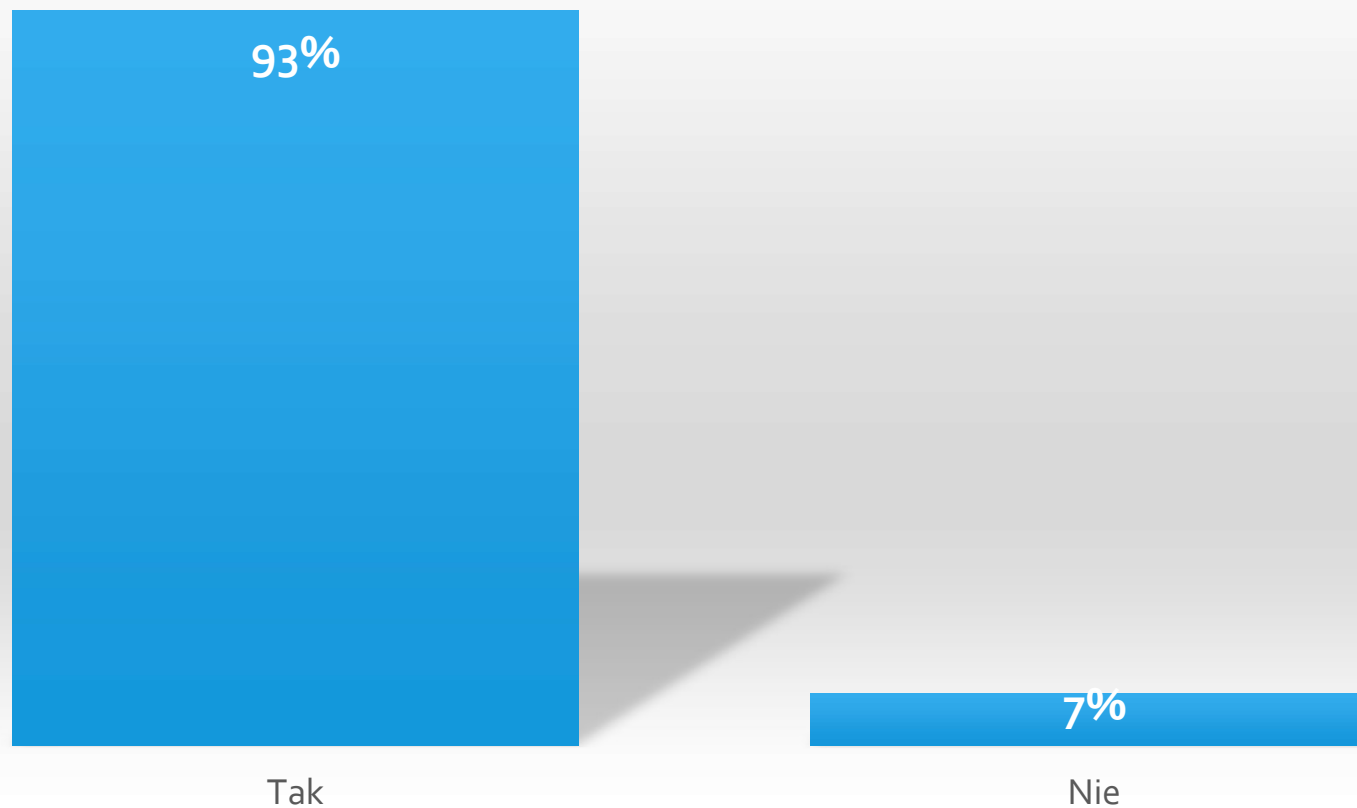
Samodzielni/niezależni vs niesamodzielni/zależni

Do przeanalizowania:

- Chodniki (bardzo ważne dla seniorów – równe)
- Miejsca organizowania wydarzeń – może jak dożynki zmieniać miejsca co roku
- Może jakiś transport gminny – brak efektywnej komunikacji publicznej a dla seniora jazda autobusem to nie problem (autobus dla aktywnych)

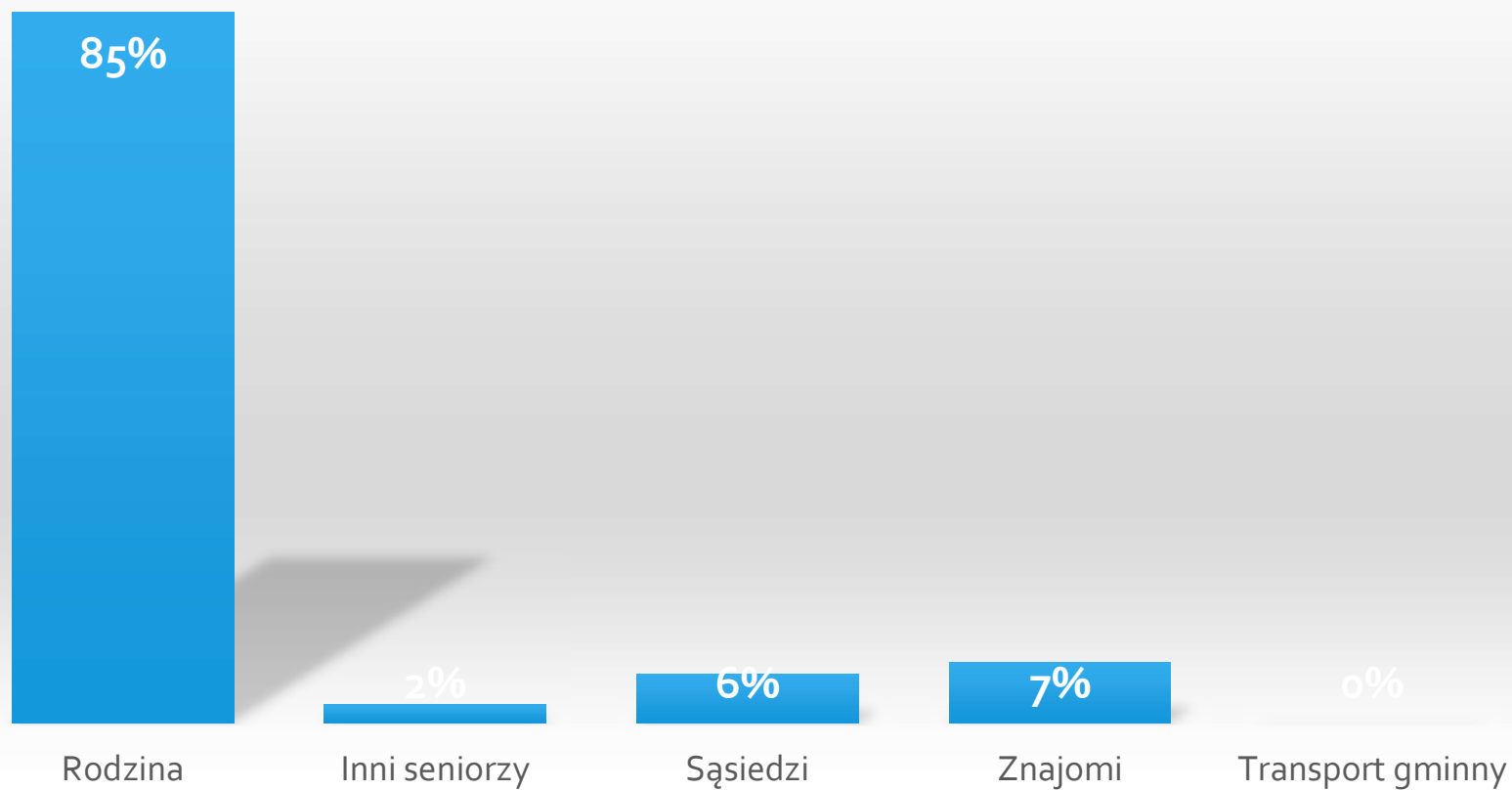
Mobilność – 2

Czy jest Pan/Pani w stanie samodzielnie, bez niczyjej pomocy, dotrzeć w dowolny punkt swojej miejscowości?

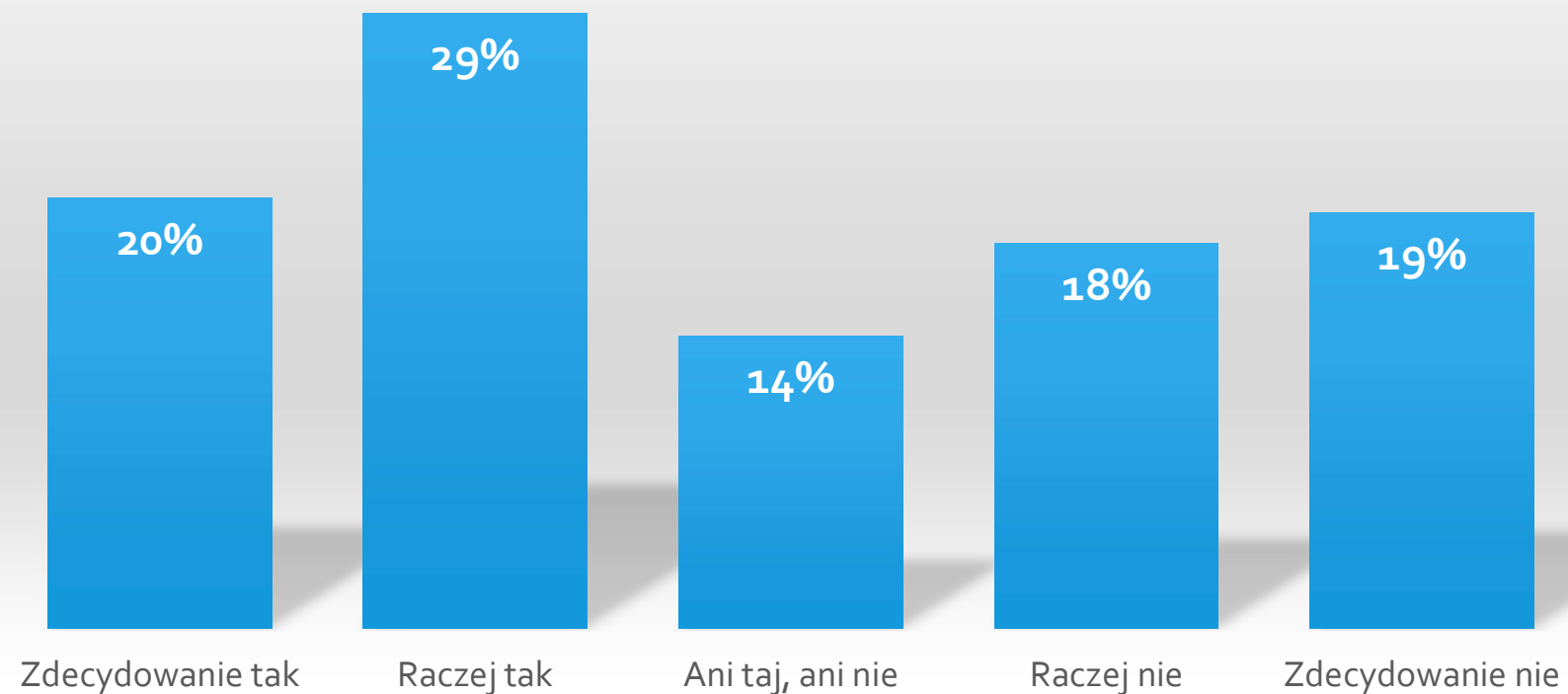
Mobilność – 3

Na czyją pomoc może Pan/Pani liczyć, gdy chce Pan/Pani dotrzeć do innej miejscowości w Gminie Czarniejewo?

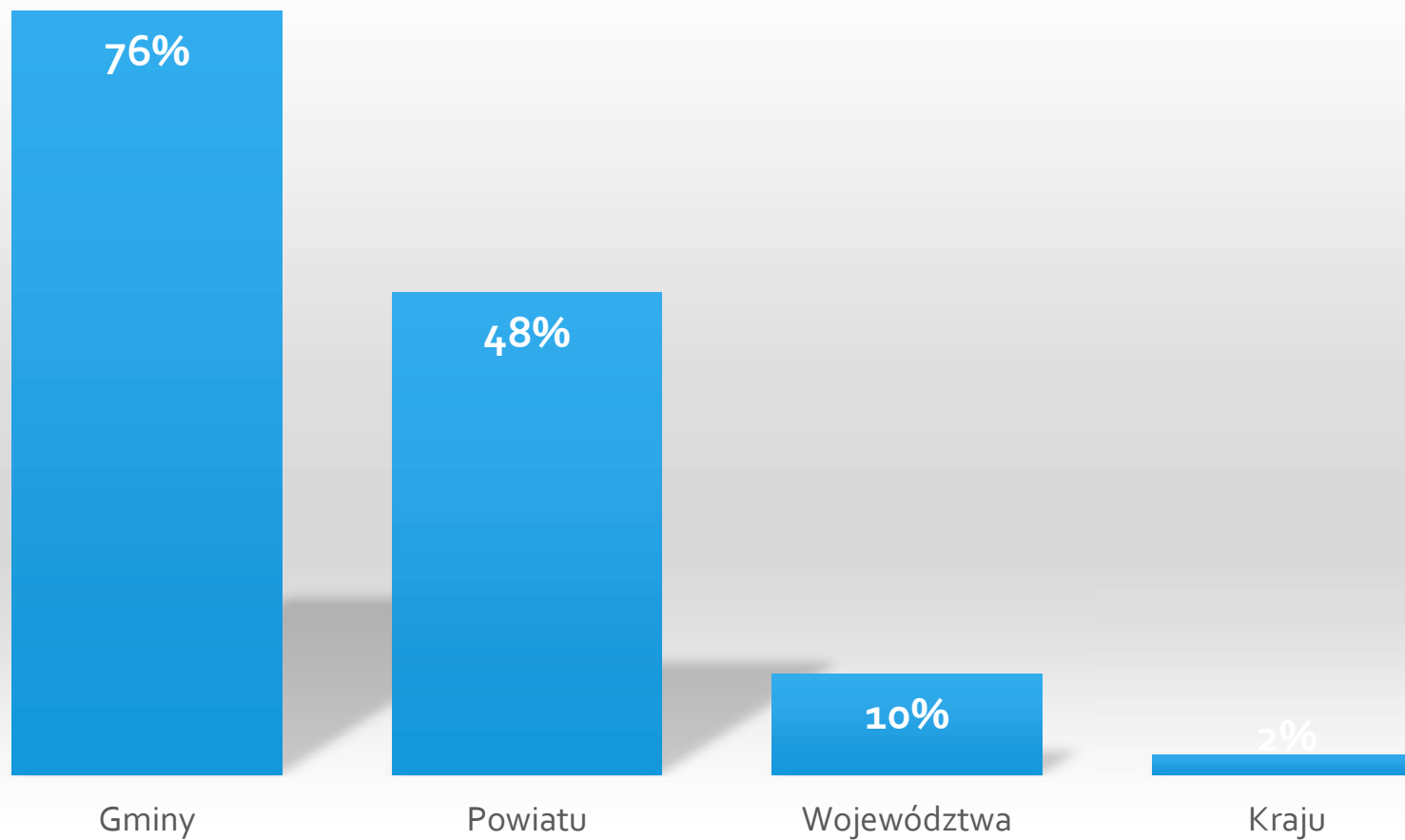
Mobilność – 4

Czy dotarcie na wydarzenie organizowane specjalnie dla seniorów na terenie Miasta i Gminy Czarniejewo (nie w Pana/Pani miejscowości) to dla Pana/Pani problem?

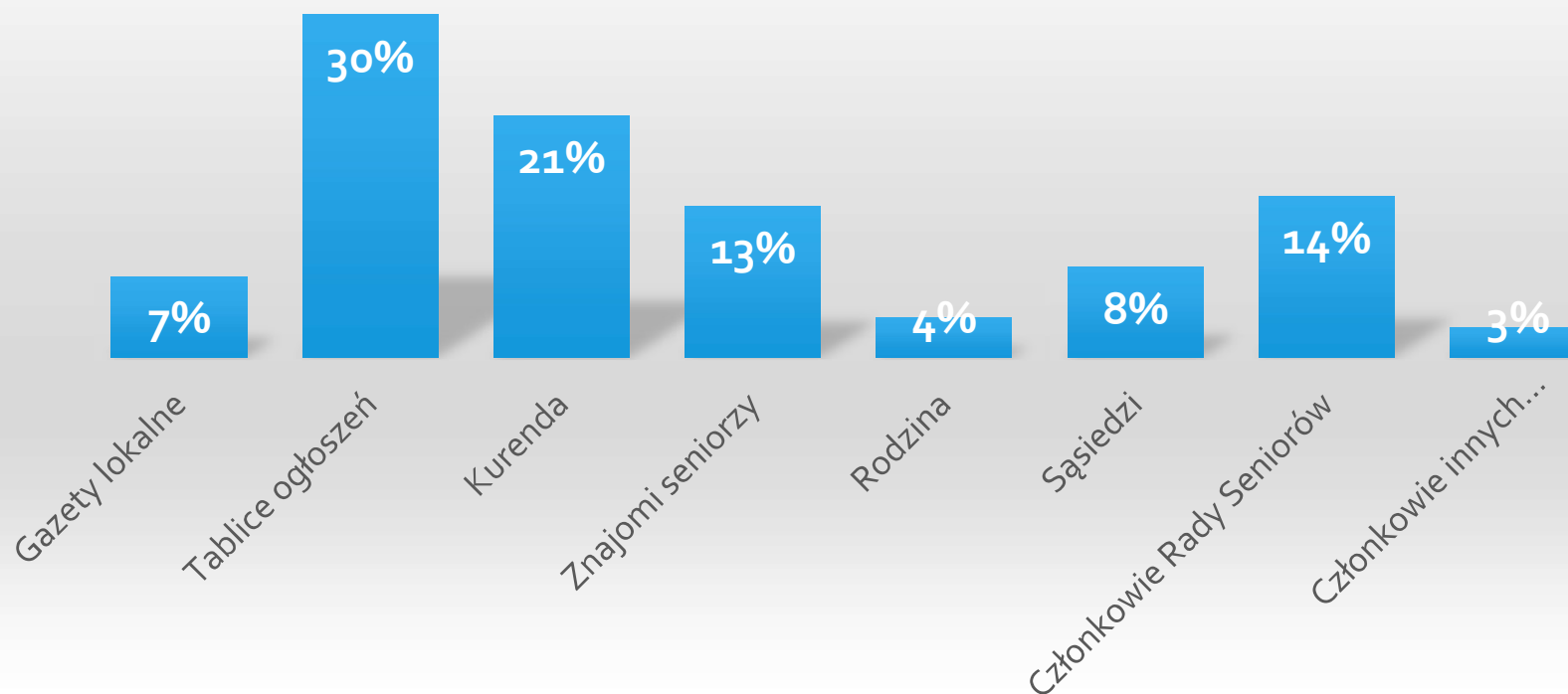
Mobilność – 5

Co najmniej raz w miesiącu podróżuje Pan/Pani poza obszar:

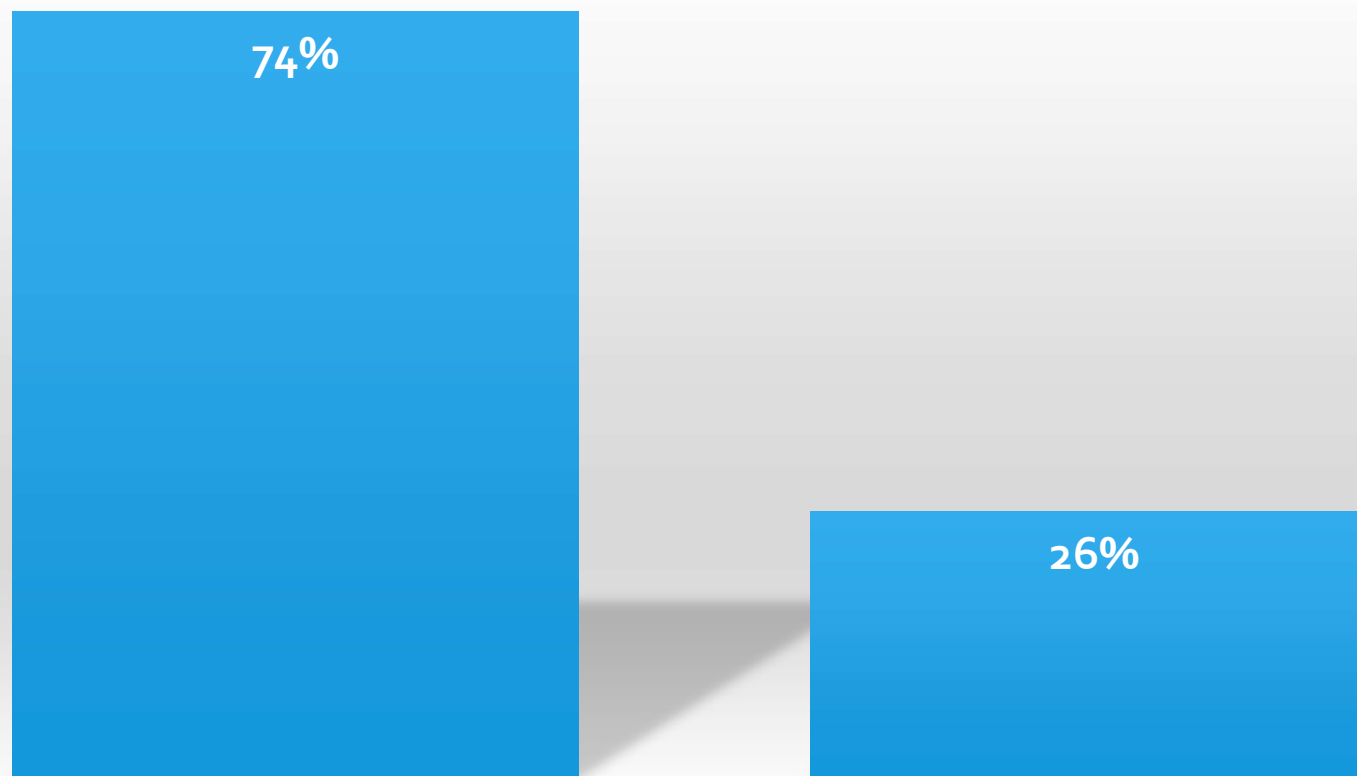
Ostatnie wydarzenie gminne – 1

Skąd dowiedział/a się Pan/Pani o ostatnim wydarzeniu organizowanym przez Urząd Miasta i Gminy Czarniejewo, w którym brał/a Pan/Pani udział? N=112

Ostatnie wydarzenie gminne – 2

Jak dotarł/a Pan/Pani na to wydarzenie?

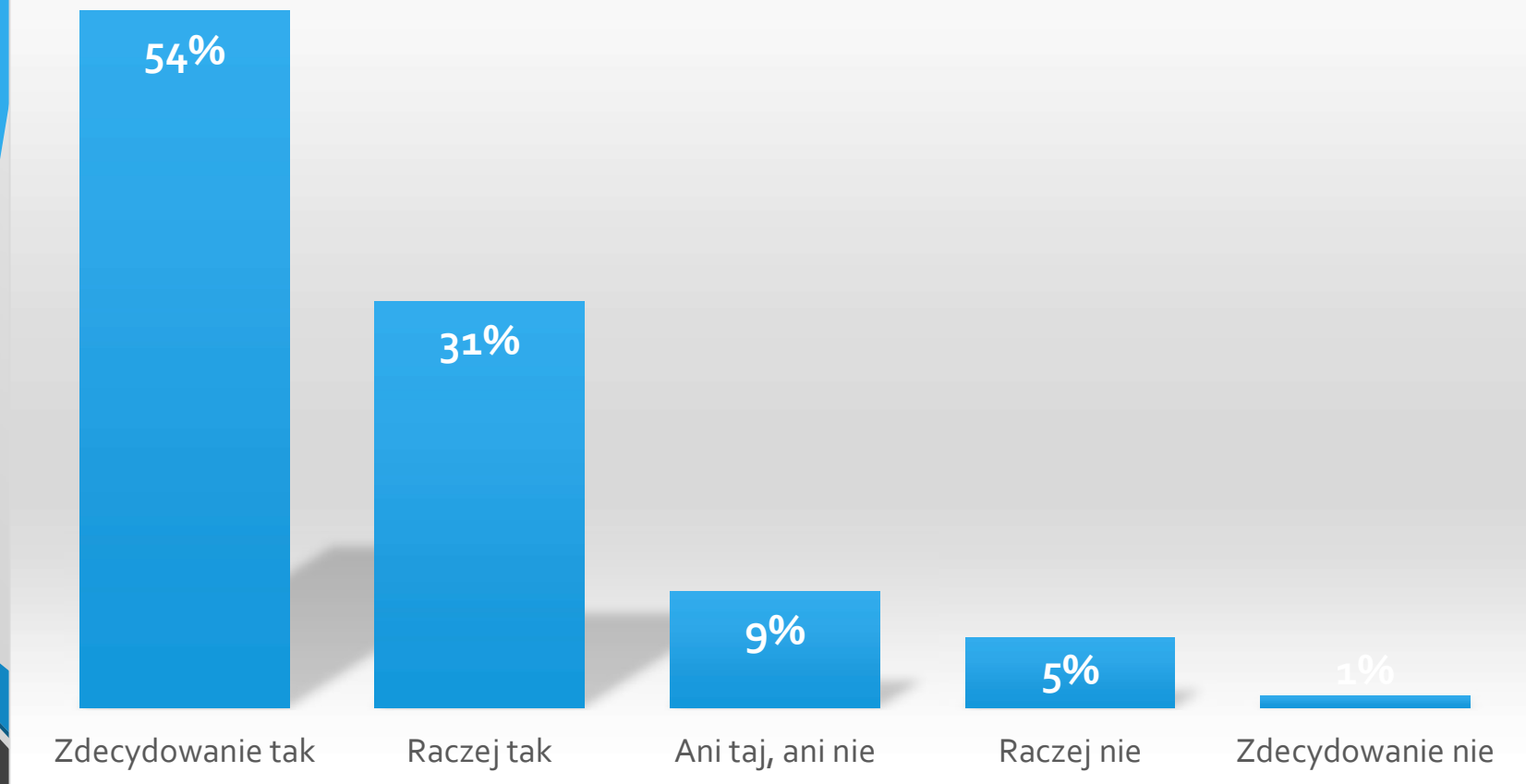

Samodzielnie

Z pomocą innych osób

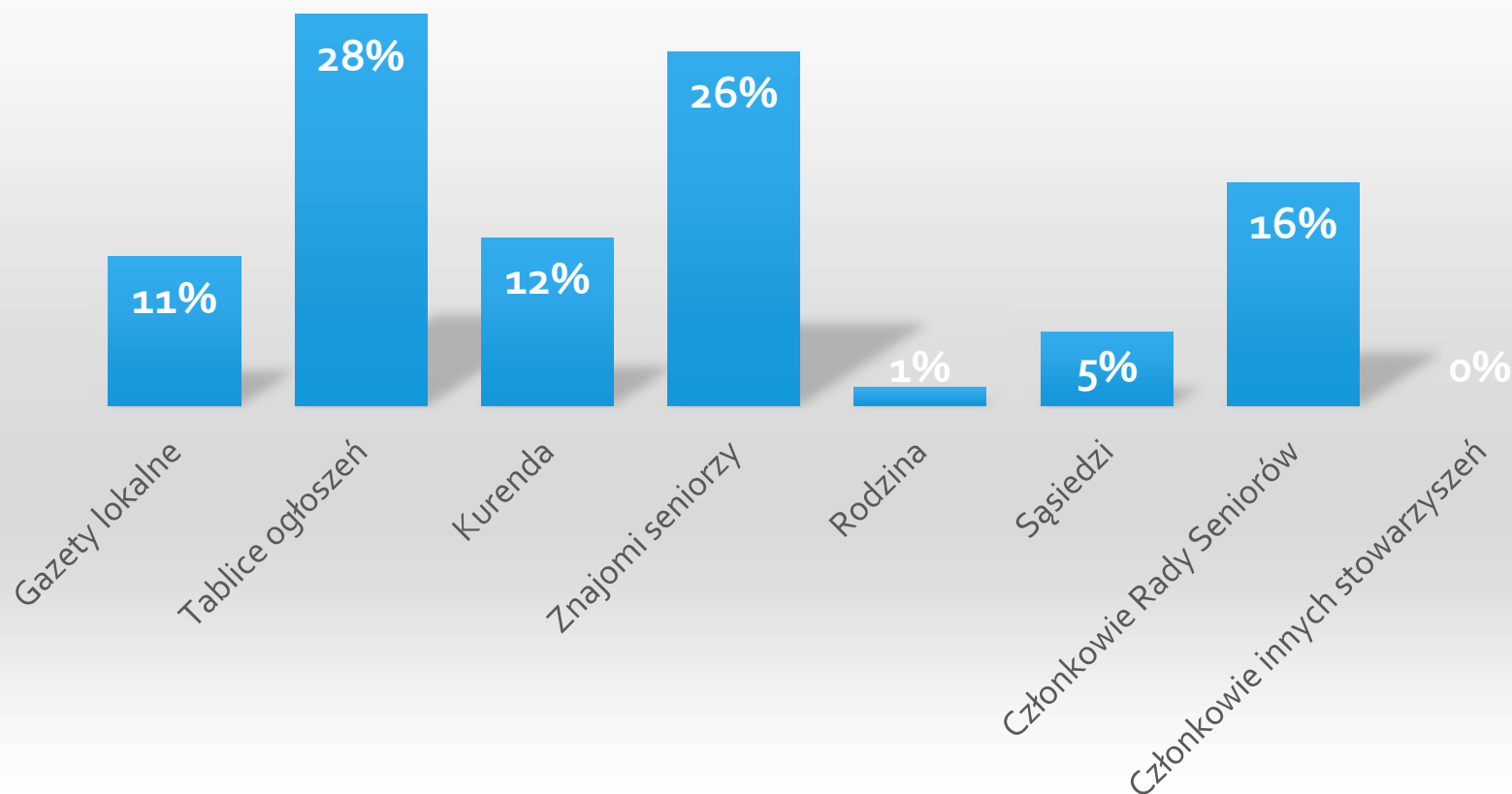
Ostatnie wydarzenie gminne – 3

Czy było to wydarzenie atrakcyjne dla seniora?

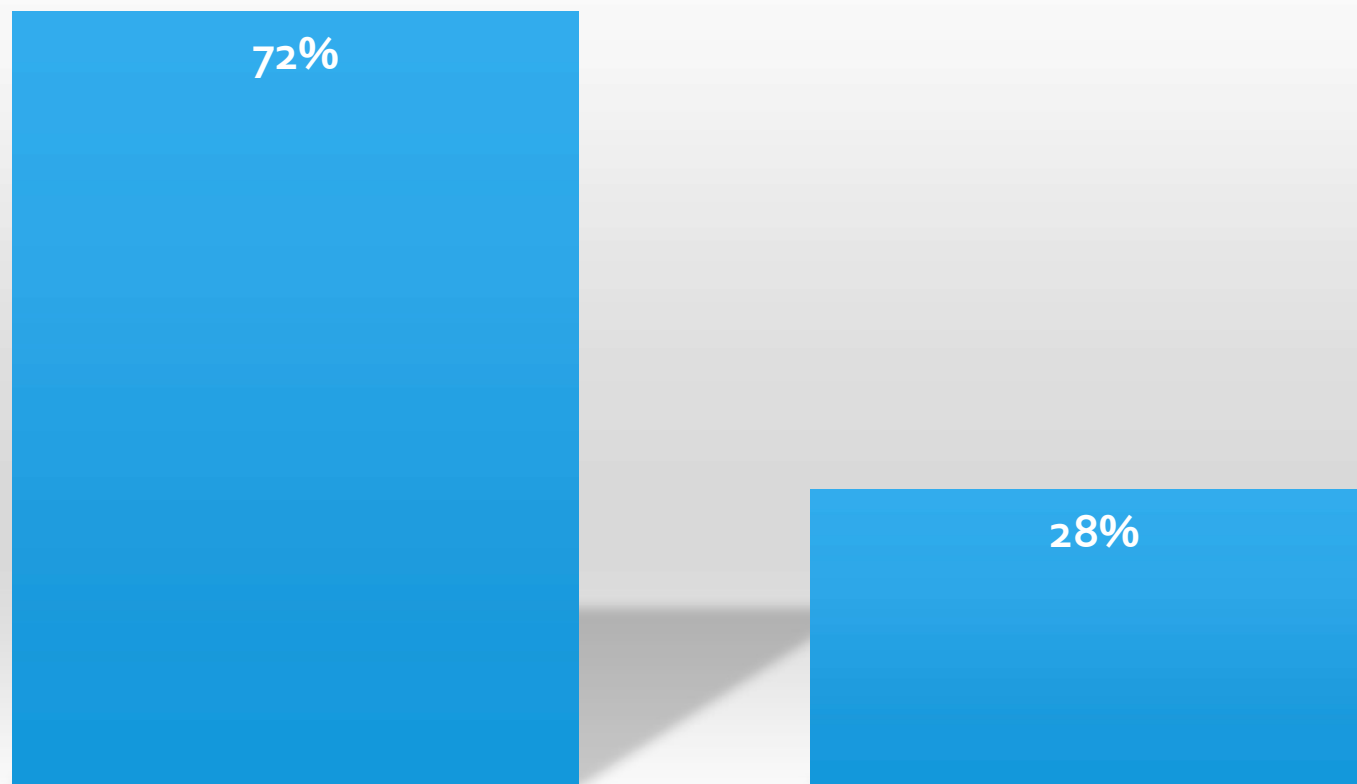
Ostatnie wydarzenie Rada Seniora – 1

Skąd dowiedział/a się Pan/Pani o wydarzeniu organizowanym przez Radę Seniorów, w którym brał/a Pan/Pani udział? N=74

Ostatnie wydarzenie Rada Seniora – 2

Jak dotrł/a Pan/Pani na to wydarzenie?

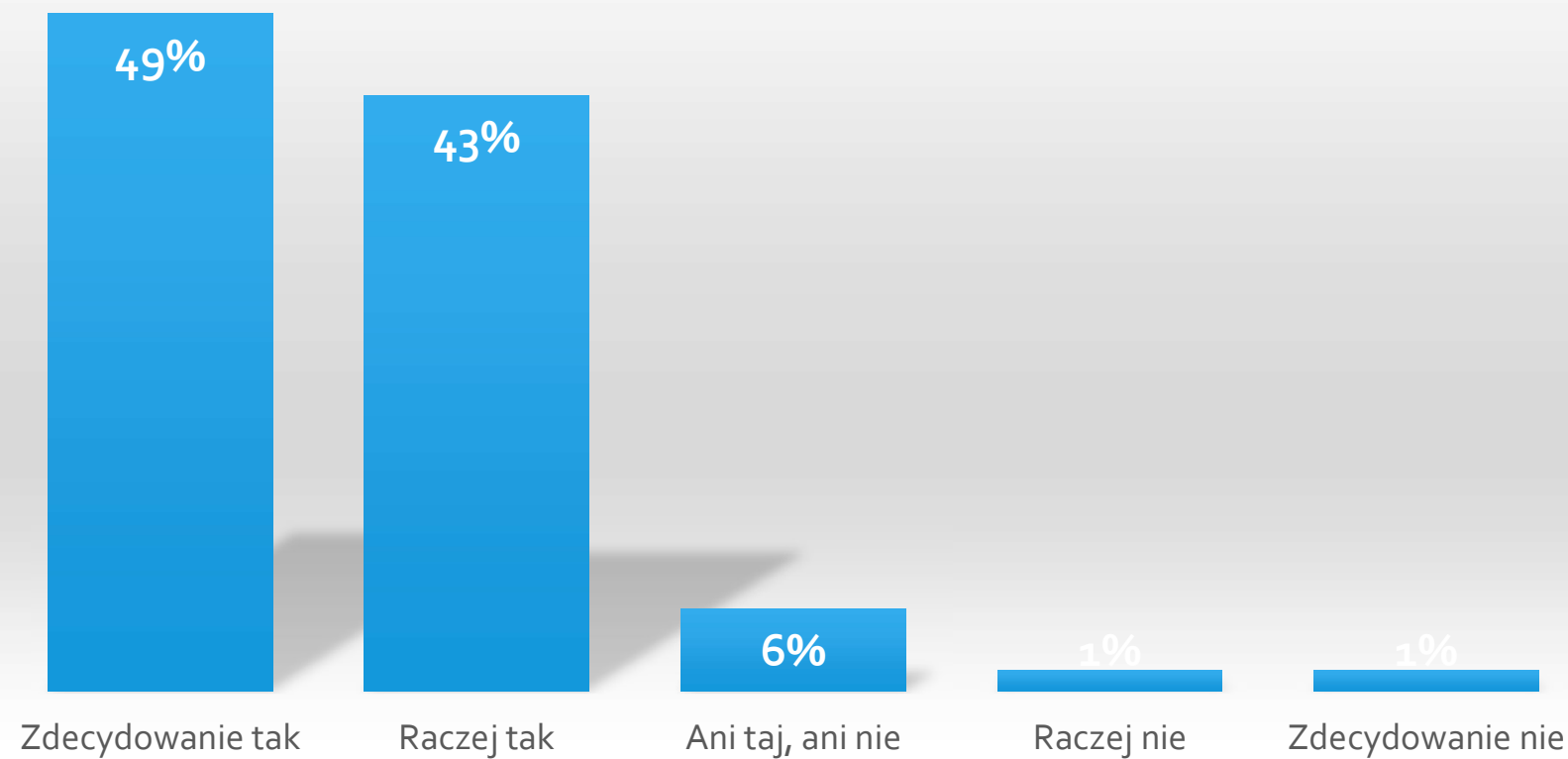

Samodzielnie

Z pomocą innych osób

Ostatnie wydarzenie Rada Seniora – 3

Czy było to wydarzenie atrakcyjne dla seniora?

Ostatnie wydarzenia

- **Istotne problemy i wskaźniki zarazem**
 - Seniorzy wskazali kilkanaście wydarzeń organizowanych przez Urząd Miasta i Gminy Czarniejewo oraz Radę Seniorów, w których uczestniczyli, co niestety oznacza, że ich **zainteresowania i preferencje są rozproszone i oferta kierowana do nich musi być różnorodna**
 - **Dojazd jednak samodzielny dominuje**
 - **Przekazywanie informacji:**
 - Gmina – media
 - Rada – poczta pantoflowa
 - **Różnorodne wydarzenia, ale jest satysfakcja**
 - Dożynki, Dni Czarniejewa

Podsumowanie

- 1/3 badanych ocenia pozytywnie swój stan zdrowia, 2/3 nie wskazuje stanu zdrowia jako przeszkody przy uczestnictwie w wydarzeniach gminnych
- 70% badanych to kobiety, choć w Gminie na 100 mężczyzn przypada 98 kobiet
- Dominowały kategorie wiekowe 60-69 i 70-79 lat
- Uczestnicy wskazali kilkanaście organizacji, do których przynależą
- Istotny problem zależności komunikacyjnej
- Seniorzy lubią „duże” wydarzenia i cykliczne, cieszy ich dobra zabawa młodszych pokoleń – sami chcą niewiele

Podsumowanie

- Gmina jest w punkcie zero, **to co jest, jest oceniane pozytywnie**, nie można mówić o istotnych zaniedbaniach a część problemów – na przykład różnice w zaangażowaniu mieszkańców poszczególnych miejscowości, to praca na długie lata
- Obszary do namysłu:
 - Komunikacja na obszarze Gminy – przynajmniej na wydarzenie
 - Promocja wydarzeń
 - Wykreowanie właściwych potrzeb
- Gmina w perspektywie kilku, kilkunastu lat powinna spodziewać się wzrastającej roli seniorów i po stronie zaangażowania w życie Gminy i po stronie oczekiwań